

16 รู้จักนักคิด
Know the Thinker

พระมหาเจิม สุวโจ

Phra Maha Jerm Suwajo

ถึงแม้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับปัจจุบัน จะเอื้อประโยชน์ และเปิดช่องทางให้วัดเป็นหนึ่งในสถานศึกษา สำหรับเยาวชนไทย รวมทั้งให้มีการจัดการบริหารการศึกษา ด้วยตนเอง แต่ด้วยโครงสร้างของการปกครองของ คณะสงฆ์ที่ไม่ได้รับการปรับปรุงก่อนการปฏิรูปการศึกษา กลับยิ่งทำให้ความชัดเจนในด้านการศึกษาของสงฆ์ ในประเทศไทยยังคงลอยคออยู่ในน้ำต่อไป อย่างไม่มีทีท่าว่า จุดหมายปลายทางและฝั่งนั้นอยู่แห่งไหนใด

Even though the current National Education Act may be favorable and allows temple to be an educational institution for Thai youths and allows them to provide educational management, the government structure of the Sangha, which has not been improved before education reform has put the clarity of Sangha education in Thailand on float without knowing the end.

พระมหาเจิม สุวโจ ผู้อำนวยการสำนักหอสมุดและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พระสงฆ์ผู้มุ่งมั่น และร่วมประสานงานด้านการศึกษาของพระสงฆ์ไทย รวมทั้งเป็นอีกผู้หนึ่งที่คอยติดตามความเปลี่ยนแปลงของการศึกษาสงฆ์มาอย่างต่อเนื่อง ทั้งการเป็นหัวหน้าโครงการพระสงฆ์กับสันติภาพ, โครงการพระสงฆ์เพื่อเด็ก มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ผู้ประสานงานและรวบรวมข้อมูลพระนักพัฒนาทั่วประเทศ และอนุกรรมการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ จะมาเป็นตัวแทนบอกเล่าความต้องการอันแท้จริงของสงฆ์ไทยที่มีต่อการศึกษามหาวิทยาลัยใน พ.ร.บ. การศึกษาใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์โลกและยังคงความเป็นอีกหนึ่งในสถาบันแห่งความศรัทธาของประชาชนชาวไทยได้ต่อไป

๘ โครงสร้างของคณะสงฆ์ปัจจุบันได้เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศึกษาของสงฆ์อย่างไรบ้าง

สำหรับโครงสร้างของพระสงฆ์นั้น ขอชี้แจงให้ทราบว่า ก่อนหน้านั้น กลุ่มผู้ผลิตบุคลากรรับใช้สังคมโครงสร้างการศึกษาในสำนักพระราชวังจะเป็นภาษาบาลีทั้งหมด พอเปลี่ยนโครงสร้างพื้นฐานไป โอกาสการเรียนรู้ด้วยภาษาบาลีมีน้อยลง ต่อมาโครงสร้างก็เปลี่ยนเป็นแนวตะวันตก แต่ทั้ง 2 แนวการศึกษาก็อยู่คู่กันมา ซึ่งโครงสร้างการศึกษาของสงฆ์ได้พยายามปรับมาเรื่อยๆ จนถึงในยุคจอมพลสฤษดิ์ ยุคนั้นปรับโครงสร้างคณะสงฆ์ครั้งใหญ่ คือพยายามล้มโครงสร้างเดิมที่เป็นการกระจายอำนาจ เพราะในสมัยจอมพลสฤษดิ์เป็นยุคต่อต้านคอมมิวนิสต์ ข้อสำคัญให้ความสำคัญกับการปกครองอย่างเดียว เน้นความสำคัญแบบรวมศูนย์ จนเกิดเป็นมหาเถรสมาคม และเรื่องการศึกษา การเผยแผ่ การศาสนา กิติ แทบไม่ให้ความสำคัญ หรือให้ความสำคัญน้อย เพราะโครงสร้างไม่มีความชัดเจน แต่ว่าโครงสร้างที่ให้ความสำคัญคือสายการปกครอง พอในขั้นปฏิบัติงานจริง ให้ความสำคัญในเชิงหลักการหรือทางกฎหมาย แต่ว่าในกลไก มส. (มหาเถรสมาคม) เองไม่มีกลไก สำนักงานของตนเองก็ยังไม่ค่อยมีแต่สถานที่ประชุมอย่างเดียว ประชุมเสร็จก็กลับวัดใครวัดมัน ไม่มีกลไกในรูปราชการที่มีกลไกรูปของกระทรวง ทบวง กรม และการศึกษาต่างๆ ก็ตกอยู่ที่วัด ใครทำได้ก็ทำ ทำไม่ได้ก็ไม่ต้องทำ กลายเป็นว่าไม่มีความชัดเจนในแง่กลไกการสนับสนุนของพระสงฆ์ ในช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงแต่ละระยะ ในช่วงปี 2500 จนถึงปัจจุบัน

Phra Maha Jerm Suwajo, Director of Library and Information Technology Bureau, Mahachulalongkornrajavidyalaya, is a determined monk who has coordinated about Thai Sangha education. He is also the one who has continuously monitored the changes of Sangha education. He is the leader of Monks and Peace Project, Monks for Children Project of Mahachulalongkornrajavidyalaya, coordinator and collector of information on developer monk nationwide, and a subcommittee on making national education development plan. He is a representative to talk about the real needs of Thai Sangha towards their education in the new Education Act, to be in harmony with world situation and to remain an institution of faith for Thais.

๘ How is the current structure of Sangha related to educational management of Sangha?

As for the structure of Sangha, I'd like to explain that previously, those who produced personnel to serve society in terms of educational structure in the Bureau of the Royal Household were all in Pali. When basic structure changed, learning opportunities with Pali have decreased. Later, the structure was changed to be western but both educational directions are still in parallel. Sangha educational structure has tried to adjust. In General Sarit administration, a huge Sangha restructuring occurred, trying to destroy the original decentralization structure. This is because during that period it was anti-communism. The focus was on administration and centralization and the Sangha Supreme Council Office was originated. Education, publicity and religion were not focused at all or received less importance because the structure was not clear. However, the prioritized structure was the government one. The actual practice disregarded the significance of principles or laws. However, the Sangha Supreme Council Office doesn't have mechanism. There's no office of its own. There's a place for meeting only. After the meeting, they go back to their own temples. There's no mechanism unlike the bureaucracy with ministry and department. Education is on temples. Whoever can do it just does it. Those who cannot won't have to. It's not clear in terms of support mechanism of monks during each phase of change from 1957 to the present.

❁ ปัญหาอุปสรรคในการจัดการศึกษาของสงฆ์ในขณะนี้คืออะไร

โครงสร้าง กลไก วิธีการคิด วิธีการทำงานของรัฐและพระสงฆ์ไม่สอดคล้องกัน ช่วงหลังนี้ มส. เปิดพร้อมรับการปรับปรุงแล้ว แต่ไม่ใช้วิธีการครอบงำ ในความเห็นส่วนตัวว่า น่าจะมีการศึกษา เพราะพระสงฆ์เกรงว่า กลไกอำนาจรัฐจะมาชี้ช่องทาง เข้ามาครอบงำ จึงต่อต้านการศึกษากัน คนที่เข้ามาศึกษาเองก็มีเจตนาดี แต่ทราบได้ไม่เคลียร์เรื่องความไว้วางใจ สุดท้ายก็เหมือน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ คนในพื้นที่ไม่ไว้วางใจอำนาจรัฐ ก็ระแวง ถึงแม้เจตนาดี อันนี้ก็คล้ายๆ กัน

❁ การมีกฎหมายรับรองให้โรงเรียนปริยัติธรรมเป็นสถานศึกษาถูกต้องตามกฎหมาย จะส่งผลดีต่อการศึกษาของสงฆ์เพิ่มขึ้นหรือไม่

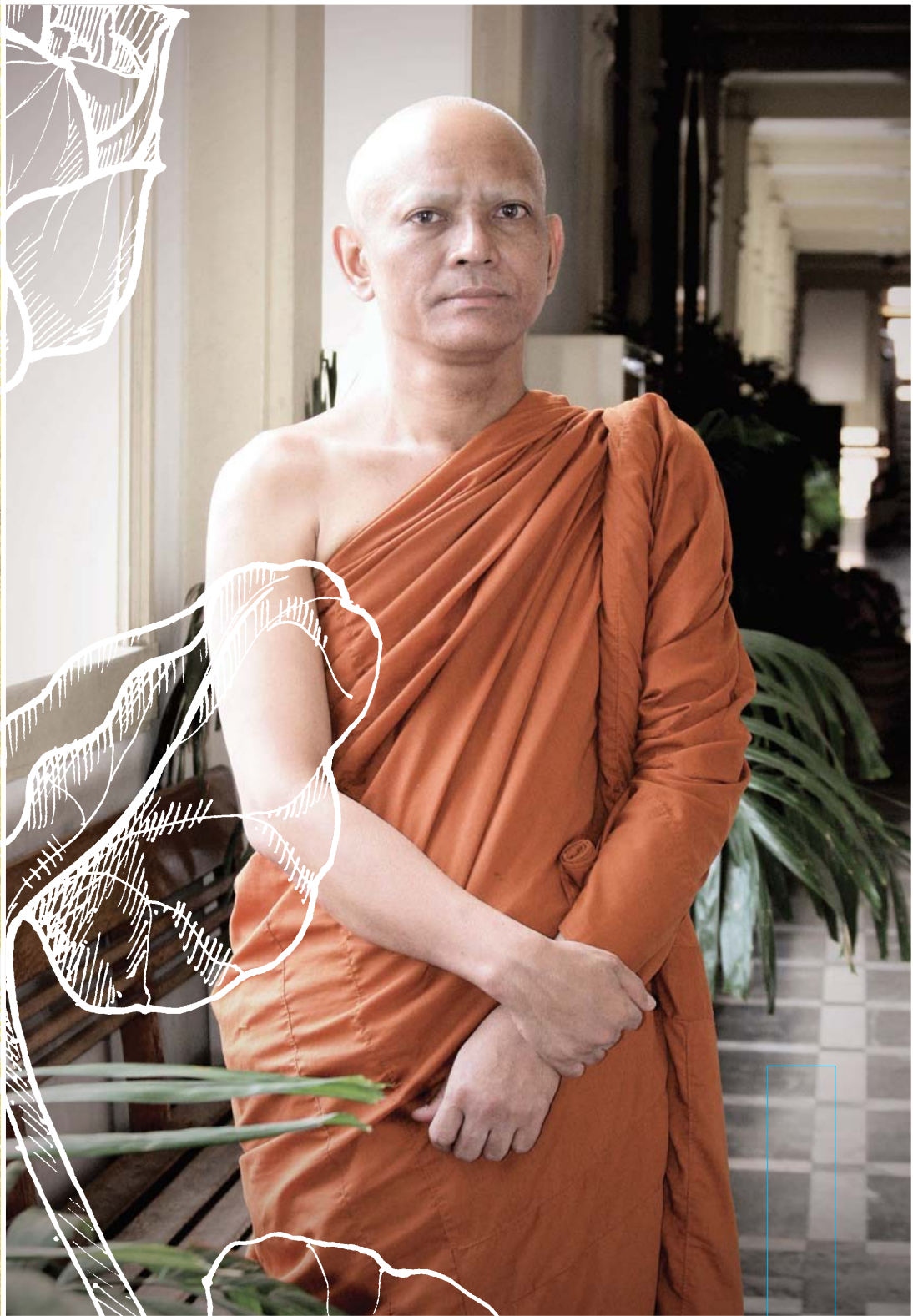
โครงสร้างการศึกษาที่เป็นอยู่ขณะนี้ พูดตามตรงได้ว่ารัฐเองไม่ได้สนับสนุนโดยตรงมานานแล้ว อะไรที่เป็นการศึกษาของคณะสงฆ์ ก็ไม่ได้ให้ความสำคัญ จะสนับสนุนหรือมีกลไกอย่างไร แต่การรับรองสงฆ์เองที่ทำการศึกษาสงฆ์ต้องวิ่งเต้นเองเพื่อให้การรับรอง เพื่อให้มีโรงเรียนปริยัติธรรม มีทางเลือกมากขึ้น นอกจากนักรธรรมบาลี มีพระกลุ่มใหม่ๆ ที่จบจากมหาจุฬาฯ ได้ไปประสานงานกับทางรัฐมนตรีศึกษา สมัยก่อนจะให้รัฐรับรองเป็นเรื่องยากเย็น ค่านิยม ความไม่เข้าใจ โครงสร้างที่ปล่อยปละมานาน ต้องบุกไปถึงบ้านรัฐมนตรีไปอธิบายให้ฟัง ให้เกิดความชัดเจนและให้การรับรองและให้มีการศึกษาด้านทางเลือกอีก คือ สามัญขึ้นมา จากเดิมที่มีแค่บาลี และต่อมามีปริยัติธรรม และตอนนี้มีสามัญ ซึ่งขณะนี้หลักสูตรการเรียนสายปริยัติธรรม 60% และสายสามัญ 40% เพื่อให้เข้ากันได้กับระบบการเรียนสายสามัญที่มีอยู่ ยกเว้นวิชาเกี่ยวกับกีฬา พระเล่นไม่ได้ ก็เปลี่ยนมาเป็นฆ้องวงมโหรีแทน แต่เมื่อให้การรับรอง ประเด็นแรก ต้องรับรองว่านี่คือ โรงเรียนตามระบบของรัฐ ตาม พ.ร.บ. การศึกษานับใหม่ รัฐต้องกำกับว่าเป็นระบบหนึ่งของระบบการศึกษาภาคบังคับ เพื่อให้เกิดความชัดเจนแก่เยาวชนว่าเขาจะบวชเรียนหรือไม่ก็ได้

❁ What are problems in managing Sangha education now?

Structure, mechanism, thinking method, and working methods of the state and Sangha cannot get along. Lately, the Sangha Council is open to improvement but not the domination. Personally, I think there should be a study because monks are afraid that the state mechanism will point the way and become dominant so they resist the study. Those who study also have good intention. However, as long as the trust is unclear, it will be like 3 southern provinces. People in the area don't trust the state authority. They're suspicious, despite good intention. This is similar.

❁ There's a law legitimizing Dhamma School as lawful educational institution. Will this be good to Sangha education?

The existing educational structure, frankly speaking, has not been directly supported by the government for a long time. What is Sangha education is not prioritized, whether it be support or mechanism. Even the certification, those monks who organize the education must run for themselves to get it certified to have Dhamma School and have more alternatives. In addition to Pali scholars, new monk graduates from Mahachulalongkorn coordinated with Minister of Education. Previously, it was real hard to get the certification. Values, no understanding, long-ignored structure. We have to barge into the Minister's house to explain for clarity and certification so that there're more educational alternatives i.e. general subjects from previously only Pali. Later, there was Dhamma and now general subjects. Right now, curriculum is composed of 60% Dhamma and 40% general subjects to blend with existing general education system, except sports which monks can't play but has changed to meditation practice instead. However, with certification, the first issue is to certify that this is the school according to the state system and the new Education Act. The state must regulate that this is a compulsory education system to make it clear to youths that they can choose whether to ordain. This is an outstanding point to listen to. Secondly is the unprepared system and mechanism. There must be research and study for standardized directions but monks must participate as a major mechanism. For example, Sangha is not like the nation but at least it must be specified that in a province, Sangha central education office must be established. Systems must exist according to Sangha Education Act.

นี่เป็นจุดเด่นที่ต้องรับฟัง อันที่สอง ระบบกลไกที่ไม่พร้อม ต้องศึกษา วิจัย แนวทางให้เป็นมาตรฐาน แต่ต้องให้พระสงฆ์มีส่วนร่วมเป็นกลไกหลัก เช่น คณะสงฆ์อาจไม่เหมือนกับบ้านเมือง แต่อย่างน้อยต้องกำหนดว่าภายในจังหวัดต้องมีสำนักการศึกษากลางของคณะสงฆ์ ก็จัดระบบตาม พ.ร.บ. การศึกษาของสงฆ์

❁ เมื่อมี พ.ร.บ. การศึกษาระดับปัจจุบันแล้วจะส่งผลอย่างไรต่อการศึกษาระดับสงฆ์บ้าง

เราคาดการณ์แต่ต้นว่า พ.ร.บ. การศึกษาระดับบังคับ กลุ่มที่ได้รับผลกระทบในคณะสงฆ์กลุ่มแรกคือ สามเณรเปรียญ 9 คือ นาคหลวงนะ คือ นาคหลวงในอนาคตอาจจะมีแล้ว ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะทรงรับอุปถัมภ์เป็นนาค หมายความว่าเด็กที่จบ ป.6 แล้วบวชเลย แล้วเรียนไม่ต่ำกว่า 9-10 ปี ก็จะได้เปรียญ 9 ประโยค แล้วก็อายุ 20 กว่าๆ ก็บวช เรียกว่านาคหลวง ซึ่งถือเป็นธรรมเนียมโบราณประเพณีที่ต่อเนื่องมายาวนาน แต่ พ.ร.บ. ฉบับนี้ถ้ามีผลกระทบว่าเณรจะต้องสึกเพราะผิดกฎหมายการศึกษาขั้นพื้นฐาน เชื่อได้เลยว่าถ้าสึกไปหมด ก็จะไม่มีการบวช เพราะไม่มีใครบวช ถ้าจะบวชก็อายุพ้นเกณฑ์บวชแล้ว นี่คือผลกระทบที่คาดไว้ตอนนั้น แต่ไม่นึกว่าประเด็นที่เป็นผลกระทบคือ ในช่วงเดือนเมษายนปีที่แล้วครูในโรงเรียนสามัญ มาบอกนักเรียนที่เป็นสามเณรที่อยู่ตามโรงเรียนสามัญปริยัติธรรมทั่วประเทศ ไม่รู้ว่าคุณเข้าใจผิดหรือเจตนาอะไรหรือเปล่า บอกว่าสามเณรที่เรียนอยู่ กฎหมายใหม่ที่ออกมา เขายังบังคับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทุกคนต้องมีการศึกษาขั้นต่ำตาม พ.ร.บ. แล้วเณรอายุยังไม่เกินมาบวชนะผิดกฎหมาย แล้วไปบอกผู้ปกครองให้สึกไปเรียนโรงเรียนสามัญทั่วไป ที่นี้ก็เดือดร้อนกันทั่วประเทศ บางแห่งตักใจก็สึก บางแห่งที่มีอาจารย์สอนอยู่ที่วังประสานงาน นี่ขนาดมี พ.ร.บ. ยิงตีไปอีกทาง ยิ่งทำให้เณรสึกไวกว่าที่กำหนดเสียอีก

สำหรับกลุ่มเปรียญ 9 กลุ่มนี้ โดยสายงานจะเติบโตเป็นผู้บริหารของคณะสงฆ์เป็นส่วนใหญ่ ซึ่ง มส. (มหาเถรสมาคม) ทั้ง 100% ก็มาจากเปรียญ 9 ซึ่งก็เปรียบได้กับเด็กนักเรียนทุนอานันทมหิดล ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการเองต้องเตรียมตัว ต้องดูว่าสงฆ์ได้รับผลกระทบจาก พ.ร.บ. นี้ในเชิงโครงสร้างและราชประเพณีของไทยด้วย เพราะ พ.ร.บ. เปิดกว้างไว้ทั่วไป แต่ว่าผลกระทบที่เกิดขึ้นมันเฉพาะหน้า ไม่ได้มีการปรับปรุงให้ทันต่อเหตุการณ์

❁ With the current Education Act, how will that affect Sangha education?

We anticipate from the start that in the Compulsory Education Act, the first group in Sangha to be affected is 9th grade novices. They're royal priest candidate. In the future, they won't exist. His Majesty the King has sponsored Prathom 6 students for ordination. They will study for 9-10 years to get the 9th grade and when they're over 20, they'll get ordained and called royal priest candidate. This is an ancient tradition long in existence. But if this Act will affect the novices, they have to disrobe because it's against the law on basic education. Upon that, there'll be no more royal priest candidate because no one will be ordained. They will when their age is beyond the ordination criteria. This is the anticipated impact but what we haven't expected is that last April teachers in general education schools told us that parents of novice students in Dhamma Schools nationwide were told to disrobe and study in general schools. This may be misunderstanding. Novices were told that the new law on basic education regulating that it's illegal for those under age novices. This has caused troubles nationwide. Some were scared and got disrobed. Some with teachers would coordinate. The Act was misinterpreted and made novices disrobe sooner.

Most of these 9th grade Parinnu Dhamma, by their work line, will become Sangha Management. 100% of the Sangha Supreme Council Office is from the 9th grade Parinnu. They're like Ananda Mahidol Scholarship students. So the Ministry of Education must be prepared and see how Sangha is affected by this Act in terms of structure and Thai royal tradition. This is because the Act is open but the impact is upfront and the Act hasn't been improved in time.

❁ What about the budget from the state to support Sangha education both before and after Thai education reform?

Compared to the original, it's increased but is it much, no compared to the unclear structure. They don't know what to support. The support will be cut in piece. Don't know what to do with it. What's important is that the increasing budget per head used by the state personnel shouldn't be used

๘ งบประมาณจากภาครัฐที่ให้การสนับสนุนการศึกษาสงฆ์ทั้งช่วงก่อนและหลังการปฏิรูประบบการศึกษาไทย ถ้าเทียบจากเดิมเพิ่มขึ้น แต่ถามว่ามากขึ้นไหม ไม่ใช่หรือถ้าเทียบกับตัวโครงสร้างที่ไม่ชัดเจน ไม่ทราบว่า จะไปสนับสนุนอะไร การสนับสนุนจะเป็นแบบตัดก้อนไป ไม่รู้จะไปทำอะไร ก็ไปทำ ที่สำคัญคือ งบที่เพิ่มขึ้นตาม รายหัวของบุคลากรที่รัฐให้อยู่ ไม่ควรมาใช้กับพระสงฆ์ด้วย เพราะตัวเลขมันเปลี่ยน พระสงฆ์เขาเรียนย้ายไปเรื่อยๆ พอคำนวณตัวเลขแล้วไม่มีปัญหา อย่างสำนักพุทธปีที่แล้วสร้างความปั่นป่วนแก่พระสงฆ์ คือ คำนวณว่าตัวเลข ปัจจุบันกับเรียนทอมที่สอง ตรงกันหรือเปล่า ก็ให้ยุบโรงเรียนที่ไม่ตรงให้ไปเรียนโรงเรียนที่อยู่ใกล้ ก็สร้างความปั่นป่วน แก่โรงเรียนปริยัติธรรมไปพักหนึ่ง ควรจะศึกษาธรรมชาติของพระ เณร ด้วย เพราะถ้าเขามาเรียนแล้วไม่พร้อม เขาก็เปลี่ยนไปเรียนที่อื่นก็ได้ เรียนข้ามภาคก็ได้ เพราะสถานที่มันน้อย ทำให้ตัวเลขไม่นิ่ง แล้วไปจับว่าสำนักพุทธศาสนา หลอกตัวเลขเขาเงิน ก็มีปัญหาระบบงบประมาณ ที่จริงควรหาข้อเท็จจริงมากกว่าว่าไม่จริงเพราะอะไร อย่างอาคารเรียน ของปริยัติธรรม พระเณรก็ทำกันเองหมด สร้างอาคารเอง บริหาร เลี้ยงดู หาทุนเอง รับผิดชอบทุกอย่าง ใครทำ ก็ถือแถมมาก เสียสละมาก แต่รัฐให้เป็นงบเจียดให้ ไม่ใช่งบประมาณตรง ถ้าดูตามสัดส่วนตามการบริหารถือว่า ไม่พอ ถ้าเทียบกับงบสร้างบ้าน ก็ได้แค่ทางเข้าบ้าน สำหรับ พ.ร.บ. ใหม่ ก็เปิดโอกาสกว้างๆ ไว้ ขึ้นกับว่าใคร มีกลไกรองรับ ก็ได้กับกลุ่มที่มีความพร้อม เป็นช่องว่างกับคนที่ไม่มีแผนรองรับ กิจกรรมเพื่อให้ได้เงิน คนทำได้ ยิ่งได้มากขึ้น คนทำไม่ได้ ก็ยิ่งไม่ได้ ก็ได้ไปแค่นี้ แล้วสุดท้ายประเมินคุณภาพ ก็ยังมีปัญหาอีก ทั้ง Input, Output, Process ไม่ได้ให้ความสำคัญ ก็ทำให้ปัญหามันผันไปเรื่อยๆ ที่จริงมันเกิดจากการไม่ได้ศึกษา

๘ สรุปแล้ว พ.ร.บ. การศึกษาจะเอื้อประโยชน์ต่อการศึกษาของสงฆ์มากขึ้น น้อยลงอย่างไร ขึ้นอยู่กับการปรับหรือเปิดโอกาสให้การศึกษาขยายตัว แต่ถ้าเมื่อใดมีการปรับปรุงให้เดินต่อไป หรือปัญหาเก่า ไม่ได้รับแก้ไข ก็ไม่เอื้อ ถึงเปิดให้ก็ไม่เอื้อ ตัวอย่างเรื่องการศึกษาภาคบังคับที่เปิดให้ มันไม่ประสานไม่เอื้อกัน ไปกันไม่ได้ แทนที่จะเป็นประโยชน์กลับเป็นโทษ เพราะฉะนั้นการเป็นคุณเป็นโทษ ขึ้นอยู่กับการปรับปรุง ทั้งหลักการ เพื่อให้สัมพันธ์กันทั้งสองฝ่าย

with monks because the figures change. Monks will change their study places. If the figures are static, there'll be problems. Last year, National Buddhism caused turmoil to monks. It calculated current figures with the 2nd semester whether they're the same and it disbanded schools with differed figures to study in the nearby ones. This caused turmoil to Dhamma School for a while. They should study the nature of monks and novices too. This is because if they study while they're not ready, they will move to other places. They can study cross region because the places are rare, resulting in moving figures. Office of National Buddhism was caught as fooling with figures for money. This has led to budget problem. Actually, they should find the fact of why the figures aren't static. Buildings of Dhamma Schools were built by monks and novices. They construct buildings, manage, nurture, find fund. They're responsible for everything. Who can do this is very sacrificing. The state spares some money, not the direct budget but it's not enough according to management proportion. If compared to house construction budget, it's enough for the entrance. The new Act has opened up opportunities. It depends on who has the mechanism. This will be good for those with readiness. It's the gap for those with plans and activities to get money. The more they do, the more they get. Those who don't do don't get anything. Finally is quality evaluation. There're more problems. Input, output and process are not focused. Problems are in circle though actually it's because there's no study.

๘ In conclusion, how much will National Education Act be favorable to Sangha education? It depends on adjustment or how it's allowed education to expand. But whenever there's an improvement or old problems aren't fixed, it's not favorable. Though it's open, it's still not favorable. Compulsory education, for instance, has opened up chances but there's no coordination. They can't go along. Instead of benefits, they yield ill effects. Merit or penalty all depends on the improvement of all principles for good harmony of both sides.